

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

Številka: 700-07/16-1/
Ljubljana, 23. maja 2016

EPA 1172-VII

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je, na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), sprejela naslednje

M n e n j e

k Skupnemu poročilu o delu državnih tožilstev za leto 2015, EPA 1172-VII

Komisija za državno ureditev (v nadaljevanju komisija) je na 71. seji 18. maja 2016 obravnavala Skupno poročilo o delu državnih tožilstev za leto 2015, EPA 1172-VII EPA 1172 - VII (v nadaljevanju: poročilo), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložilo Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije (v nadaljevanju: predlagatelj).

Komisija **se je seznanila** s poročilom.

Predlagatelj je predstavil poročilo, ki je pripravljeno v skladu s Pravilnikom o obliki letnega poročila o poslovanju državnega tožilstva, ki ga je Ministrstvo za pravosodje sprejelo decembra 2015. Zaradi poznega sprejema pravilnika, je bilo nekaj logističnih težav pri pripravi poročila, vendar je bilo oddano v roku. V prihodnjih letih bo poročilo še nadgrajeno, na Vrhovnem državnem tožilstvu želijo še dodelati analitični del poročila, ki bo omogočil boljšo analizo delovanja posameznih tožilstev, možnost za povečanje učinkovitosti in gospodarnosti tožilstev in poenotenje delovanja tožilstev, kar pa bo zahtevalo tudi kadrovske okrepitve na tožilstvu. Predlagatelj je izpostavil, da so državni tožilci 2015 obvladali pripad zadev, ki je bil nižji kot prejšnje leto, poudarek pa je na kvalitetno pripravljenih tožbah, ki imajo na sodišču uspeh. Tožilstva so se 2015 okrepila s 30 novimi državnimi tožilci in tako je bilo konec leta zaposlenih 219 državnih tožilcev. 2015 je bilo ovadenih skoraj 29.000 znanih storilcev kaznivega dejanja, kar je manj kot 2014, na kar je delno vplivala lahko tudi stavka policistov. Tudi število ovadenih neznanih storilcev se je zmanjšalo. Skupaj je državno tožilstvo obravnavalo 48.847 osumljencev in obdolžencev. Predlagatelj je predstavil podatke o ovaditeljih kaznivih dejanj in izpostavil podatek, da je policija ovaditeljica samo v 11% primerov. Visok delež oškodovancev kot ovaditeljev, pa po predlagateljevem mnenju lahko kaže tudi na izrabo instituta vlaganja kazenskih ovadb. Delež zavrženih ovadb je visok, dosega 63% in raste. Razlogi za zavrženje so uspešno delo državnih tožilcev na področju poravnave in odloženih pregonov (10%), v 19% gre za ugotavljanje majhnega pomena in načela sorazmernosti, v 13% za umik na predlog oškodovanca, v kar 57% pa se ugotovi, da ni šlo za kaznivo dejanje in ta segment bo v prihodnje treba bolj natančno preveriti.

V 2015 je bilo obtoženih 10.870 oseb, kar predstavlja upad v primerjavi z 2014. Uspeh obtoževanja je 87%, kar je dober rezultat in kaže na kvalitetno dela državnih tožilcev in zadržanost pri obtoževanju. Kazen zapora je bila izrečena v 21%, denarna kazen je bila

izrečena v samo 6% primerov, pogojna kazen je bila izrečena v 74%, kar je po mnenju predlagatelja previsoka številka in jo je v prihodnje potrebno znižati na račun večjega števila denarnih kazni. Državni tožilci so po ZOPNI (Zakon o odvzemu premoženja nezakonitega izvora) predlagali zavarovanje premoženja v 112 primerih, sodišče je odredilo zavarovanje v 96. Odrejenih je bilo 18 finančnih preiskav po ZOPNI, na prvostopenjski stopnji je bila izdana sodba, ki je 3 osebam odvzela premoženjsko korist v višini skoraj 1,7 milijona evrov. S strani tožilcev so bile vložene 4 tožbe za odvzem premoženja nezakonitega izvora in zoper 15 oseb tožbe v višini skoraj 6 milijonov. V nekaj zadevah je prišlo do prekinitve postopkov, ker so bile s strani sodišč vložene zahteve za oceno ustavnosti ZOPNI, o katerih pa Ustavno sodišče še ni odločilo. V 2015 so se državni tožilci pogajali z 275 obdolženci, z 221 obdolženci je bil dosežen sporazum, 2838 obdolžencev pa je podpisalo izjavo o priznanju krivde. Te metode skrajšujejo trajanje postopkov in razbremenjujejo sodišča. V okviru alternativnih oblik kazenskega pregona je bilo v korist različnih organizacij vplačanih 347.000 evrov. Predlagatelj je izpostavil, da državni tožilci prioriteto obravnavajo gospodarski, finančni, korupcijski kriminal in organiziran kriminala.

Predstavnica Ministrstva za pravosodje je ugotovila velik napredek pri pripravi tokratnega poročila, ki daje boljše upravljavsko orodje Vrhovnemu državnemu tožilstvu. Ministrstvo za pravosodje bi dalo še večji poudarek analitičnemu delu v poročilu (kar želi tudi Vrhovno državno tožilstvo), ki bo omogočalo pregled dela posameznih tožilstev in ki bo izpostavilo argumente za različne obravnave in prakse, lažje bo ugotoviti, kje so odkloni v delovanju posameznega tožilstva realni in kje so odkloni problematični. Ministrstvo za pravosodje se tudi zaveda kadrovske omejitve tožilstva pri opravljanju analitičnega dela in obljublja pomoč.

***

Komisija je pohvalila poročilo, ki ga je na podlagi novih pravil pripravilo Vrhovno državno tožilstvo. Člani komisije so se strinjali, da je treba okrepiti analitični dela poročila, kar pomeni, da je treba okrepiti tudi analitične službe na Vrhovnem državnem tožilstvu. To bo omogočilo še bolj transparentno razlago posameznih statističnih podatkov v poročilu, razkrilo razloge za razlike v delovanju posameznih tožilstev in pa še posebej dalo tudi odgovore vsebinske narave zakaj npr. pride do upada ali dviga nekaterih kazenskih ovadb (npr. v letošnjem letu je prišlo do upada kaznivih dejanj v škodo otrok).

Komisija je pozdravila nove zaposlitve v tožilskih vrstah, kakor tudi okrepljeno sodelovanje med Ministrstvom za pravosodje in Vrhovnim državnim tožilstvom tudi pri iskanju drugih rešitev, kot so materialno-tehnični pogoji dela državnih tožilstev (vozni park, informacijska tehnologija,...). Predlagatelj je poudaril, da je sodelovanje znotraj pravosodnega sistema nujno, saj samo to omogoča, da vsi sledijo istemu cilju, to je zagotavljanju učinkovitega pregona storilcev kaznivih dejanj v dobrobit države in njenih državljanov. Pri tem je predlagatelj člane komisije opozoril, da si v Vrhovnem državnem tožilstvu želijo še boljšega sodelovanja s t. i. kvalificiranimi vlagatelji kazenskih ovadb, ki lahko s svojim strokovnim znanjem (npr. banke, FURS, Policija,...) jamčijo, da bodo kazenske ovadbe tako kvalitetne, da jih bo tožilec lahko vložil na sodišče in bo na koncu tudi dosegel obsodilno sodbo. Komisija Vrhovno državno tožilstvo podpira v teh prizadevanjih in meni, da morajo vsi akterji izkoristiti vse zakonske možnosti (ustanavljanje skupnih strokovnih komisij, medresorsko sodelovanje,...), ki bodo omogočile uspešno izveden kazenski pregon. Člani komisiji so izpostavili nezadovoljstvo javnosti s hitrostjo in učinkovitostjo reševanja bančne luknje in kriminalitete na bančnem področju, kjer se v javnosti krepí občutek, da ne bo nihče odgovarjal oziroma, da se bodo postopki vlekli desetletja, kar pa ima s stališča krepitve pravne države in zaupanja državljanov v pravni sistem uničujoče posledice.

Člani komisije so pri navajanju statističnih podatkov pozornost posvetili predvsem dvema podatkom. Predlagatelj je predstavil podatke o ovaditeljih kaznivih dejanj in izpostavil zanimiv podatek, da se policija kot ovaditelj kaznivih dejanj pojavlja zgolj v 11%. Strinjali so

se, da bo potrebno ta podatek bolj natančno analizirati. Predstavljen je bil tudi visok delež zavrženih ovadb, ki dosega 63% in neprestano raste. Razlogi za zavrženje so sicer različni, vendar pa je razlog za največ zavrženih ovadb (57%) ugotovitev, da ni šlo za kaznivo dejanje. Komisija se je strinjala, da je treba opraviti bolj podrobno analizo in bolje opredeliti razloge zakaj prihaja do tega. Kot je omenil predlagatelj, se lahko del odgovora skriva tudi v tem, da pri nas oškodovanci zelo hitro vložijo kazenske ovadbe, zato bi bilo vredno razmisliti o bolj pogosti rabi kaznivega dejanja krive ovadbe in bi posamezniki zato pred vložitvijo kazenske ovadbe bolj realno in resno pretehtali svoje možnosti pri vložitvi ovadbe. Ne smemo pozabiti, da vsi ti postopki povzročajo stroške in nepotrebno delo.

Komisija se je strinjala s tožilstvom, da učinkovito delo državnih tožilcev omogoča le stabilna zakonodaja, ki se ne spreminja prepogosto in je znotraj pravosodnega sistema usklajena in rezultat sodelovanja vseh, ki delujejo v tem sistemu.

***

Za poročevalko na seji Odbora za pravosodje je bila določena državna svetnica Bojana Potočan.

Predsednik
Rajko Fajt, l.r.